

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-17
Besvaras senast
2025-01-02

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:614 Rent vatten och hygien för säker mödrahälsovård

Rapporten *Dirty Deliveries* från WaterAid beskriver hur bristen på rent vatten, sanitet och hygien (Wash) i vårdinrättningar orsakar mer än en miljon dödsfall varje år bland mödrar och nyfödda. Över 16 miljoner kvinnor i världens fattigaste länder föder årligen under förhållanden som riskerar deras liv och hälsa. Exempel från Malawi visar att kvinnor tvingas använda smutsigt vatten för att tvätta sig efter förlossningar, vilket ofta leder till livshotande infektioner. I Kenya och Rwanda har färre än 30 % av förlossningsrummen tillgång till vatten, och globalt saknar tre fjärdedelar av vårdinrättningarna i de minst utvecklade länderna ens grundläggande sanitet. Bristen på Wash bidrar också till spridningen av antimikrobiell resistens, vilket ytterligare förvärrar mödra- och barnadödligheten.

Rapporten rekommenderar att länder och givare, inklusive Sverige, prioriterar investeringar i Wash och integrerar det i program för hälsa, jämställdhet och klimat. Förbättrad Wash kan minska användningen av antibiotika och bekämpa spridningen av resistenta bakterier, samtidigt som det stärker nationella hälsosystem. Kombinationen av Washinsatser och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är avgörande för att minska mödra- och barnadödligheten och för att främja jämställdhet och människors rättigheter.

Trots detta har det internationella biståndet till vatten och sanitet minskat med en tredjedel sedan 2015, och Sveriges stöd till dessa områden har halverats sedan 2018. Detta sker samtidigt som de globala behoven växer.

Den nuvarande regeringens kraftiga nedskärningar i biståndet riskerar att förvärra denna redan akuta situation. Sverige riskerar att hamna under FN:s rekommenderade nivå på 0,7 % av bni för bistånd, vilket skulle innebära att stödet till världens mest utsatta och fattiga kan minska ytterligare. Dessutom har regeringen avskaffat den feministiska utrikespolitiken och styrt om biståndet från globala behov till mer regionala prioriteringar. Detta skifte ökar risken för att områden som mödravård och hygien i låginkomstländer blir ännu mer åsidosatta.

Vi socialdemokrater anser att Sverige har ett ansvar att bidra till att minska mödra- och barnadödligheten genom att åter stärka stödet till Wash. Investeringar i rent vatten och hygien är inte bara livsavgörande utan också en av de mest kostnadseffektiva insatserna för att förbättra global hälsa och

jämställdhet. Varje krona som satsas på handhygien sparar upp till 15 kronor i sjukvårdskostnader, vilket visar att bistånd både räddar liv och är en långsiktig investering i en rättvisare värld.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Hur avser statsrådet att säkerställa att Sverige stärker stödet till vatten, sanitet och hygien (Wash) inom mödra- och förlossningsvården för att rädda liv och leva upp till Sveriges åtaganden för global hälsa och jämställdhet?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann